

Portefeuille
Agendapunt

Voordracht voor de Map wethouder Everhardt van 06 juli 2021

Financiën (15)
D1

Vertrouwelijk

Onderwerp

Mogelijkheden en overwegingen inzake lastenverlichting ondernemers 2022 via gemeentelijke belastingen

Gevraagde beslispunten

1. Kennisnemen van de mogelijkheden en beperkingen inzake de invulling van de voor 2022 begrote lastenverlichting voor ondernemers via gemeentelijke heffingen.
2. Kennisnemen van de mogelijkheid om ondernemers op alternatieve manieren (gebieds)gericht te ondersteunen in 2022.
3. Kennisnemen van een aantal scenario's op hoofdlijnen waarmee invulling kan worden gegeven aan de beoogde lastenverlichting voor 2022.

Onderbouwing beslispunten

Ad 1: Mogelijkheden en beperkingen inzake lastenverlichting 2022 via gemeentelijke heffingen

In het herstelplan 'Samen Sterker uit de crisis' dat in september 2020 door de coalitiepartijen is gepubliceerd, is voorgesteld om ondernemers zowel in 2021 als in 2022 een lastenverlichting van € 10 mln. te bieden. Dit voorstel is overgenomen in de begroting 2021. In 2021 is - na afstemming met het Georganiseerd Bedrijfsleven Amsterdam (GBA) - invulling aan deze lastenverlichting gegeven door de reclamebelasting uit te stellen tot 1 januari 2022 (geraamde opbrengsten € 9,9 mln.). Gelet op de forse impact van de coronauitbraak op de Amsterdamse horeca is er tevens voor gekozen om een deel van de begrote lastenverlichting voor 2022 naar voren te halen en net als in 2020 geen precario voor terrassen te heffen (geraamde opbrengsten € 4 mln.) en het marktwezen te ondersteunen (lastenverlichting van € 0,3 mln.).

Overwegingen inzake invulling lastenverlichting 2022

In het kader van de begroting 2022 dient zich de vraag aan hoe invulling wordt gegeven aan de lastenverlichting voor ondernemers in 2022, waarbij het restbedrag van € 5,7 mln. als vertrekpunt geldt. Daarbij spelen de volgende overwegingen:

- Het beschikbare budget voor 2022 is niet toereikend om de reclamebelasting opnieuw uit te stellen. Daar komt bij dat nader uitstel vanuit het perspectief van de uitvoering zeer onwenselijk is. Er is stevig geïnvesteerd in deze nieuwe heffing met verschillende technische samenwerkingspartners. Nader uitstel zou een reëel risico inhouden dat de heffing in 2023 niet zonder meer kan worden uitgevoerd, omdat de technische partners waarmee de heffing is ontwikkeld (en die capaciteit moeten reserveren voor de uitvoering) de samenwerking kunnen beëindigen. Uitstel zou daarmee niet alleen een forse desinvestering betekenen (ontwikkelingskosten en het afkopen van contractuele verplichtingen), maar ook een streep zetten door de ambitie uit het coalitieakkoord om met de herinvoering van de reclamebelasting bij te dragen aan het tegengaan van verrommeling van de openbare ruimte.
- Het gegeven dat gemeentelijke belastingen naar hun aard grofmazige, generieke instrumenten zijn, die uitgaan van gelijke behandeling van gelijke gevallen, en zich daarmee in (zeer) beperkte mate lenen voor gerichte ondersteuning van ondernemers. Bij de uitvoering van heffingen mag geen onderscheid gemaakt

worden tussen ondernemingen die ernstige hinder van de corona-crisis hebben ondervonden en ondernemingen die juist goed rendeerden tijdens de crisis.

- De veranderende context waarbinnen de mogelijkheden om lastenverlichting voor ondernemers te bieden moeten worden afgewogen: het toekomstperspectief is sterk verbeterd ten opzichte van de situatie eind 2020. Vrijwel alle beperkende maatregelen zijn losgelaten en het CPB voorspelt sneller herstel van de economie dan eerder verwacht, met groeiprognoses van 3% in zowel 2021 als 2022.
- De vraag hoe ondersteuning van ondernemers optimaal kan bijdragen aan duurzaam herstel van de Amsterdamse economie. Er gaat immers per definitie geen structureel effect uit van generieke incidentele lastenverlichting. Dat nodigt uit tot het verkennen van mogelijkheden buiten de fiscaliteit om ondernemers (gebieds)gericht en ondersteunen op een manier die past bij evenwichtig en duurzaam herstel van de Amsterdamse economie.
- Het belang van tijdig communiceren met ondernemers over maatregelen en duidelijkheid vóór het zomerreces over mogelijke wijzigingen in gemeentelijke heffingen, zodat uitvoeringsprocessen effectief kunnen worden ingericht en opgeschaald.

Mogelijkheden Lastenverlichting via gemeentelijke heffingen

Wanneer kostendekkende bestemmingsheffingen (rioolheffing en reinigingsrecht, waarvoor het principe 'de gebruiker betaalt' geldt), en belastingen die worden betaald door bezoekers (toeristenbelasting en VMR) buiten beschouwing worden gelaten, kan voor het bieden van lastenverlichting gekeken worden naar de OZB, de precariobelasting, reclamebelasting en de heffing voor Bedrijfsinvesteringszones (BIZ).

Verlagen tarief OZB-gebruikers voor belastingjaar 2022

De OZB voor gebruikers is van toepassing op alle ondernemers en instellingen/organisaties die zakelijk vastgoed gebruiken (in eigendom of als huurder). Bij het bepalen van het tarief OZB-gebruik 'niet-woningen' zou een incidentele korting van € 6 mln. kunnen worden toegepast. Verlaging van het tarief OZB voor gebruikers van niet-woningen zou van toepassing zijn op een grote groep ondernemers en instellingen in de stad.

Het realiseren van lastenverlichting via de OZB voor gebruikers van zakelijk vastgoed ligt om de volgende redenen niet voor de hand:

- Bij de begroting 2021 heeft de raad gekozen voor een aanzienlijke verhoging van de opbrengsten van de OZB, o.a. om tot een stabiele compositie van de belastingopbrengsten te komen. Een incidentele korting in 2022 zou zich slecht verhouden tot deze ingezette lijn.
- Het effect van een korting op het OZB-tarief voor gebruikers van niet-woningen zou voor individuele belastingplichtigen in de regel bescheiden zijn en gemiddeld om enkele (tientallen) euro's per aanslag gaan, omdat de lastenverlichting over een zeer grote groep belastingplichtigen wordt verdeeld.
- Ook (grote) ondernemers die in het geheel geen hinder van de crisis hebben ervaren zouden profijt hebben van een dergelijke maatregel.
- Aangezien de tarieven OZB jaarlijks geïndexeerd worden, is de kans aanzienlijk dat een incidentele verlaging van het tarief wegvalt tegen de verhoging die volgt uit de indexatie. De lastenverlichting wordt daarmee niet heel concreet voor ondernemers en kan ervaren worden als sigaar uit eigen doos.
- Ook overheidsinstelling (waaronder gemeente Amsterdam zelf) betalen OZB voor het gebruik van zakelijk vastgoed. Een deel van de lastenverlichting zou daarmee niet ten goede komen van ondernemers.

Handhaven nul-tarief precario terrassen

Er zou opnieuw kunnen worden gekozen voor het niet heffen van de precario voor terrassen in 2022. Daarmee zou een groep ondernemers die zwaar geraakt is door de corona-crisis gerichte lastenverlichting worden geboden. Daar staat tegenover dat ondernemers buiten de horeca (evenals horeca-ondernemers zonder terras) niet van deze maatregel zouden profiteren. Indien er in 2022 geen beperkingen gelden voor horeca-ondernemers inzake corona, kan het niet heffen van precario daarnaast tot discussie leiden over de vraag waarom andere ondernemers wel moeten betalen voor vormen van economisch gebruik van de openbare ruimte.

Het niet heffen van precario voor terrassen zou € 4 mln. aan lastenverlichting inhouden. Ook het incidenteel verlagen van de tarieven precario voor terrassen is een mogelijkheid. Zo zou halvering van de tarieven voor belastingjaar 2022 zou een lastenverlichting van € 2 mln. opleveren.

Reclamebelasting

De reclamebelasting is van toepassing op alle ondernemers en instellingen met reclame die zichtbaar is vanaf de openbare weg en daarmee een brede heffing. Aanpassingen in de reclamebelasting zouden daarmee voordeel voor een brede groep ondernemers op kunnen leveren. Zoals eerder aangegeven is het beschikbare budget voor lastenverlichting in 2020 met € 5,7 mln. ontoereikend om de heffing in 2022 niet uit de voeren (de begrote opbrengsten bedragen € 9,9 mln.). Nader uitstel van de heffing van de reclamebelasting als zodanig is voorts niet alleen vanuit het perspectief van de uitvoering zeer onwenselijk, maar zou ook op gespannen voet staan met de ambitie van het college uit het coalitieakkoord om reclamebelasting in te zetten als instrument tegen de verrommeling van de openbare ruimte.

Een mogelijkheid is om de tarieven incidenteel te verlagen. Daarmee blijft de heffing in stand maar krijgen ondernemers in 2022 een lagere aanslag. Halvering van de tarieven zou bijvoorbeeld een lastenverlichting van € 5 mln. voor ondernemers inhouden. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het volgende:

- Ook ondernemers die geen hinder hebben ondervonden van de corona-crisis zouden van deze maatregel profiteren. De gestaffelde tariefopbouw maakt dat ondernemers met een groot volume aan reclame relatief meer profijt zouden hebben van lagere tarieven.
- Omdat het voor ondernemers de eerste keer is dat ze een aanslag voor de reclamebelasting ontvangen, zal halvering van de tarieven mogelijk niet als 'lastenverlichting' ervaren worden: er valt hoe dan ook een rekening op de mat waar ondernemers de afgelopen jaren niet mee zijn geconfronteerd.
- De reclamebelasting is een heffing met een regulerend karakter: het verkleinen of verwijderen van reclame heeft invloed op de hoogte van de aanslag en kan daarmee een prikkel zijn voor ondernemers om voor minder reclame te kiezen. Deze prikkel zal logischerwijs minder sterk zijn bij lagere tarieven.
- De doelmatigheid van de heffing komt met lagere tarieven onder druk te staan (de uitvoeringskosten zijn dan hoger dan gewenst in relatie tot de opbrengsten). Omdat het om een incidentele aanpassing zou gaan en de tarieven vanaf 2023 weer op het oorspronkelijk vastgestelde niveau zouden komen te liggen, acht Belastingen dat aanvaardbaar.

Bedrijfsinvesteringszones (BIZ)

Het aanwenden van de beschikbare voor het ondersteunen van de ruim 60 BIZ-gebieden in de stad lijkt in beginsel een aantrekkelijke optie. Een korting op de bijdrage die ondernemers leveren aan hun BIZ in 2022 of het verhogen van de subsidie aan de BIZ-en zou betekenen dat ondernemers een grotere mate van vrijheid hebben om zelf te bepalen

waar in hun specifieke gebied behoefte aan is en daarin te investeren. Mogelijkerwijs kan ondersteuning van de BIZ-en ook een prikkel zijn om in 2022 door te gaan met deze samenwerkingsverbanden (voor continuering van een BIZ moeten van rechtswege periodieke draagvlakmetingen worden uitgevoerd). Daarmee zou een gebiedsgerichte bijdrage aan het herstel van deze gebieden kunnen worden geleverd die aansluit bij de behoeften van ondernemers.

De bedrijfsinvesteringszones in Amsterdam bevinden zich echter vrijwel allemaal in het centrum van de stad. Noord en Zuidoost tellen bijvoorbeeld slechts één BIZ. Daarmee zouden ondernemers buiten het centrumgebied buiten het ondersteuningsprogramma vallen, waarmee het geheel investeren van de beschikbare middelen voor lastenverlichting via de BIZ-en niet in de rede ligt.

Ad 2: Alternatieve manieren om ondernemers (gebieds)gericht te ondersteunen

Gebiedsgericht investeren en versterken

Uit de hierboven gepresenteerde mogelijkheden blijkt dat het bieden van lastenverlichting via de fiscaliteit verschillende beperkingen en kanttekeningen met zich meebrengt. In algemene zin geldt daarnaast dat incidentele lastenverlichting (door het voor één belastingjaar opschorten van een heffing of naar beneden bijstellen van tarieven) weliswaar een voordeel voor belastingplichtigen oplevert, maar geen structurele effecten zal hebben op het herstel van de Amsterdamse economie.

Een alternatieve benadering zou kunnen zijn om (een deel van) de beschikbare middelen aan te wenden voor (gebieds)gerichte ondersteuning van ondernemers langs (één of meerdere) economische stimuleringsprogramma's, zoals Aanpak Binnenstad, Centrum XL, of nieuw op te zetten programma's. EZ geeft aan dit een interessante benadering te vinden die bij voldoende bestuurlijk draagvlak nader verkend en uitgewerkt zou moeten worden. Daarbij zou een accent kunnen worden gelegd op het plegen van extra inzet in de stadsdelen Nieuw-West, Zuidoost en Noord. Daarmee zou worden aangesloten bij de opdracht van het college om te bezien hoe de budgetten van directies gebiedsgericht kunnen worden ingezet voor juist deze stadsdelen.

Voor EZ is voorts van belang om het perspectief van ondernemers te betrekken bij de invulling van de lastenverlichting. Dat sluit aan bij de passage in de begroting 2021, waarin staat vermeld dat over de lastenverlichting wordt afgestemd met het Amsterdamse bedrijfsleven. Op 9 juli 2021 vindt overleg plaats met het Georganiseerd Bedrijfsleven Amsterdam. Dan zal ook de lastenverlichting aan de orde komen en worden gepeild waar de voorkeuren van de verschillende branchevertegenwoordigers naar uit gaat en hoe wordt aangekeken tegen alternatieve manieren om ondernemers te ondersteunen.

Uit eerder overleg met KHN blijkt dat de voorkeur van de horeca-branche uitgaat naar het niet heffen van precariobelasting voor terrassen. Ten aanzien van de reclamebelasting wordt aangegeven dat het vooral zaak is om in een zo vroeg mogelijk stadium duidelijkheid te krijgen over de heffing, zodat leden kunnen worden aangespoord om hun reclameuitingen kritisch te bekijken en het verkleinen of weghalen van reclame te overwegen. Daarmee zou tevens een bijdrage worden geleverd aan het realiseren van het beleidsdoel dat ten grondslag ligt aan de invoering van de heffing.

Ad 3: Scenario's op hoofdlijnen

In het verlengde van het bovenstaande dient zich een aantal scenario's op hoofdlijnen aan waarmee gestalte kan worden gegeven aan de beoogde lastenverlichting voor ondernemers in 2022:

Scenario 1: Lastenverlichting via gemeentelijke heffingen

De lastenverlichting van € 5,7 mln. wordt ingevuld door:

- Naar beneden bijstellen van de tarieven voor reclamebelasting in 2022
- Naar beneden bijstellen van de tarieven precario terrassen in 2022

De verdeling van de lastenverlichting over deze twee heffingen kan op verschillende manieren worden ingevuld. Halvering van de tarieven reclamebelasting zou bijvoorbeeld een lastenverlichting van € 5 mln. opleveren. Ook kan worden gekozen voor het niet heffen van de precario terrassen in 2022 (lastenverlichting van € 4 mln.). Voor dit scenario gelden de beperkingen zoals eerder toegelicht. Indien voor één van beide opties zou worden gekozen, moet een bestemming worden gevonden voor een eventueel restbedrag (in de genoemde voorbeelden zou het gaan om € 0,7 mln., danwel € 1,7 mln.

Scenario 2: Ondersteunen ondernemers door (gebieds)gerichte investeringen in herstel economie

In dit scenario worden de beschikbare middelen ingezet voor (gebieds)gerichte ondersteuning van ondernemers langs (één of meerdere) economische stimuleringsprogramma's, zoals Aanpak Binnenstad, Centrum XL, of nieuw op te zetten programma's, al dan niet met een accent op Nieuw-West, Zuidoost en Noord. Een dergelijke benadering zou een bijdrage aan evenwichtig herstel met een meer structureel karakter kunnen leveren en ruimte bieden om ondersteuning te bieden waar die het meest nodig is. Anderzijds kan de keuze om geen directe lastenverlichting te bieden tot weerstand onder ondernemers leiden.

Scenario 3: Gecombineerde aanpak, waarbij zowel lastenverlichting via de fiscaliteit als gebiedsgerichte ondersteuning aan ondernemers wordt geboden.

Een derde optie is om lastenverlichting via de gemeentelijke heffingen te combineren met (gebieds)gerichte ondersteuning van ondernemers. Mogelijke invullingen van zo'n gecombineerd model zouden bijvoorbeeld kunnen zijn:

- Het halveren van de tarieven precario terrassen (€ 2 mln.) en reserveren van € 3,7 mln. voor gebiedsgerichte ondersteuning van ondernemers
- Het niet heffen van precario terrassen (€ 4 mln.) en reserveren van € 1,7 mln. voor gebiedsgerichte ondersteuning van ondernemers.
- Het halveren van de tarieven reclamebelasting (€ 5 mln.) en reserveren van € 0,7 mln. voor gebiedsgerichte ondersteuning van ondernemers.

Scenario 4: Vrijvallen gereserveerde middelen

Gelet op de positieve prognoses ten aanzien van het herstel van de economie, de (voorlopig) bemoedigende resultaten van het vaccinatieprogramma en het gegeven dat incidentele lastenverlichting voor ondernemers via incidenteel lagere belastingtarieven geen structurele effecten zal hebben, zou ook overwogen kunnen worden om het restbedrag van € 5,7 mln. vrij te laten vallen. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het risico dat dit voor ondernemers een onverteerbare keuze zou kunnen zijn.

Volgende processtappen

Op 9 juli 2021 vindt overleg tussen de wethouder en het GBA plaats. In dat overleg kan ook de invulling van de lastenverlichting voor aan bod komen. Dat betekent dat de verschillende mogelijkheden kunnen worden gesondeerd en de wensen en voorkeuren van de verschillende branchevertegenwoordigers opgehaald. Deze input zal worden betrokken bij een gezamenlijk advies van EZ en Belastingen inzake de invulling van de lastenverlichting voor ondernemers in 2022.

Advies / afstemming

Afgestemd met EZ

BA Akkoord

Vertrouwelijk

Documenten

Registratienr.	Naam
AD2021-069315	Map wethouder Everhardt Voordracht (pdf)

Behandelend ambtenaar of indienend raadslid (naam, telefoonnummer en e-mailadres)

[Redacted]

Uitslag

E Voor kennisgeving aangenomen
